

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

Doopsel van Christus

Jesaja 42, 1-4.6-7 • Psalm 29 • Handelingen van de Apostelen 10, 34-38 • Matteüs 3, 13-17

Met Geest gezalfd

JEZUS wordt ons in de Schriftlezingen van dit feest voorgesteld als dienaar en zoon van God, die met Gods Geest wordt gezalfd om gerechtigheid te volbrengen. Het thema van de *dienaar* wordt aangebracht in de eerste lezing. We horen daar het eerste van de vier „liederen over de dienaar van Jahwe” uit de profeet Jesaja. Wie is die dienaar?

Daarover werden boeken volgeschreven. Er bestaan collectieve en individuele interpretaties.

Sommigen menen dat de dienaar het volk Israël vertegenwoordigt, of het ideale Israël, of het volk in ballingschap. Anderen denken aan een historische persoon of een messiaanse toekomstfiguur.

De meest aannemelijke uitleg is de autobiografische: de dienaar is de profeet zelf.

In de eerste lezing stelt God zijn dienaar voor. Zijn optreden is anders dan dat van de meeste andere profeten: „Hij roept niet, hij schreeuwt niet en op straat verheft hij zijn stem niet.” Hij brengt een boodschap van hoop voor het gebroken, wegwijnende volk in ballingschap: „Het geknakte riet zal hij niet breken, de kwijnende vlaspit niet doven.” God blijft trouw aan zijn verbond en zal zijn volk uit de ballingschap bevrijden. De profeet wordt daarvan het teken: blinden zal hij de ogen openen en gevangenen bevrijden.

De evangelist Matteüs past de woorden van Jesaja over de „dienaar van Jahwe” op Jezus toe. Hij doet dat in de evangelielezing van vandaag: de woorden die de stem uit de hemel over Jezus uitspreekt, zijn bijna letterlijk dezelfde als die over de dienaar in het begin van de eerste lezing. Hij doet dat verder in zijn evangelie nog een paar keer (zie Matteüs 8, 16-17; 12, 15-21; 17, 5). Jezus beantwoordt volkomen aan het profiel en aan de roeping van de „dienaar van Jahwe”. Hij zal zorg dragen voor de zwaksten, blinden de ogen openen, mensen bevrijden die gevangen zitten in onmacht of onrecht. Zoals de dienaar heeft Jezus „onze ziekten op zich genomen en onze kwalen gedragen” (Matteüs 8, 17, vergelijk Jesaja 53, 4).

Jezus wil „onze kwalen dragen”, Hij wil de last van het kwaad op zich nemen. Daarom laat Hij zich door Johannes dopen, ondanks het protest van deze laatste. Jezus doet dat om „al wat is vastgesteld te volbrengen”. Letterlijk staat er „om de *gerechtigheid* volledig te vervullen”.

Gerechtigheid is een kenmerk van de „dienaar van Jahwe”: het woord komt vier keer voor in de eerste lezing. Gerechtigheid is volgens Matteüs ook een kenmerk van het koninkrijk van God.

„Zoek eerst het koninkrijk en zijn gerechtigheid” (Matteüs 6, 33). In zijn bergrede maakt Jezus duidelijk, wat Hij met die „gerechtigheid van het koninkrijk” precies bedoelt. „Als uw gerechtigheid die van de schriftgeleerden en Farizeeën niet ver overtreft, zult gij zeker niet binnengaan in het Rijk der hemelen” (Matteüs 5, 20). Het gaat dus om een ‘grotere gerechtigheid’, om ‘meer dan het gewone’. Het betekent onder meer: geen haat dragen tegen je medemens, altijd bereid zijn tot verzoening, geen eden zweren maar waarachtig zijn in elk woord, geweldloos het kwade trachten te overwinnen door het goede, zelfs je vijand liefhebben (zie Matteüs 5, 21-48).

Jezus wordt vandaag niet alleen gedoopt door Johannes, Hij wordt ook *met Gods Geest gezalfd*.

„Hij zag Gods Geest op zich neerdalen in de gedaante van een duif”, vertelt Matteüs. Ook in de beide andere Schriftlezingen is er sprake van de Geest. In de eerste lezing stort God zijn Geest uit over zijn dienaar. De tweede lezing is een gedeelte van de toespraak die Petrus hield ter gelegenheid van de bekering van de Romeinse honderdman Cornelius. In die toespraak verkondigt hij de verrijzenis van Jezus, en hij laat daar een korte samenvatting van Jezus’ leven aan voorafgaan. Jezus begon zijn openbare optreden na het doopsel door Johannes, waarbij „God Hem gezalfd heeft met de heilige Geest en met kracht”.

Door Johannes gedoopt, door God „mijn geliefde Zoon” genoemd en met Geest gezalfd, is Jezus nu toegerust om aan zijn messiaanse taak te beginnen. „Hij ging weldoende rond en genas allen die onder de dwingelandij van de duivel stonden, want God was met Hem” (einde van de tweede lezing).

PAUL KEVERS

DOOPSEL VAN CHRISTUS

13 januari 2008

Eerste lezing *Jesaja 42, 1-4.6-7*

Zo spreekt de Heer: „Dit is mijn dienaar die Ik ondersteun, mijn uitverkorene in wie Ik behagen schep: mijn geest stort Ik over hem uit, gerechtigheid laat hij stralen over de volken. Hij roept niet, hij schreeuwt niet en op straat verheft hij zijn stem niet. Het geknakte riet zal hij niet breken, de kwijnende vlaspit niet doven, in waarheid zal hij de gerechtigheid laten stralen. Onvermoeid en ongebroken zal hij op aarde gerechtigheid laten zegevieren: de verre kusten zien uit naar zijn leer.” „Ik, de Heer, roep u in gerechtigheid, Ik neem u bij de hand en waak over u en maak u voor de mensen tot het teken van mijn verbond en tot een licht voor de volken. Blinden zult gij de ogen openen, gevangenen uit hun kerker bevrijden en uit de gevangenis allen die in duisternis zitten.”

Tweede lezing *Handelingen van de Apostelen 10, 34-38*

In die tijd nam Petrus het woord en sprak: „Nu besef ik pas goed, dat er bij God geen aanzien van persoon bestaat, maar dat, uit welk volk ook, ieder die Hem vreest en het goede doet Hem welgevallig is.”

„Het woord heeft Hij tot de zonen van Israël gezonden, toen Hij door Jezus Christus de blijde boodschap van vrede verkondigde: ‘Deze is de Heer van allen.’ Gij weet wat er overal in Judea gebeurd is; hoe Jezus van Nazaret zijn optreden begon in Galilea na het doopsel dat Johannes predikte, en hoe God Hem gezalft heeft met de heilige Geest en met kracht. Hij ging weldoende rond en genas allen die onder de dwingelandij van de duivel stonden, want God was met Hem.”

Evangelie *Matteüs 3, 13-17*

In die tijd kwam Jezus uit Galilea naar de Jordaan tot Johannes om zich door hem te laten dopen. Maar Johannes wilde Hem tegenhouden met de woorden: „Ik heb úw doopsel nodig, en Gij komt tot mij?”

Jezus antwoordde: „Laat het nu zijn; want zo past het ons al wat is vastgesteld te volbrengen.”

Toen liet Johannes Hem toe.

Nadat Jezus gedoopt was, steeg Hij terstond uit het water. En zie, daar ging de hemel open en Hij zag de Geest Gods neerdalen in de gedaante van een duif en over zich komen. En een stem uit de hemel sprak: „Dit is mijn Zoon, mijn veelgeliefde, in wie Ik welbehagen heb.”